

ХАРАКТЕРИСТИКА РОЗВИТКУ ІНФРАСТРУКТУРИ ФІНАНСОВО-ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРОДУКТІВ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Державно-управлінські студії № 10, 2019

УДК 351.72

У. Т. Лукашевська,

*аспірант кафедри адміністративного та фінансового менеджменту,
Національний університет «Львівська політехніка»*

ХАРАКТЕРИСТИКА РОЗВИТКУ ІНФРАСТРУКТУРИ ФІНАНСОВО-ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРОДУКТІВ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

U. Lukashevskya,

*graduate student of the Department of Administrative
and Financial Management, Lviv Polytechnic National University*

CHARACTERISTIC OF THE INFRASTRUCTURE DEVELOPMENT OF FINTECH-PRODUCTS IN THE CONDITIONS OF THE REFORMING OF THE FINANCIAL SYSTEM OF UKRAINE

Анотація. У статті охарактеризовано особливості розвитку інфраструктури фінансово-технологічних продуктів в умовах реформування фінансової системи України. Визначено, що розвиток новітніх технологій, як в світі, так і в Україні набирає обертів, суб'єкти в обов'язки яких входить прийняття рішень, стикаються з новими векторами невизначеності щодо майбутнього виробництва. Встановлено, що на сьогоднішній день ситуація щодо ефективності технологічної інфраструктури фінансово-технологічних продуктів досить неоднозначна з переважаючим негативним прогнозом. Причин тому багато, і ситуація носить системний характер. Доведено, що для того щоб в Україні почався активний розвиток Фінансових технологій-спільноти, необхідне проведення великої кількості реформ, що навряд чи буде зроблено в повному обсязі в короткостроковій перспективі. Таким чином, ринок фінансових технологій в Україні зараз перебуває на початковій стадії і потребує впровадження відповідного інструментарію.

Abstract. Today, the situation with regard to the efficiency of the technological infrastructure of financial and technological products is rather ambiguous with a predominantly negative outlook. There are many reasons for this, and the situation is systemic. First, there is practically no chance of competing with larger players on the Ukrainian market in startups and small companies due to the lack of competition between major players. While large players declare competition in the market, it really does not exist, which does not allow small companies, as well as startups, to offer their innovations to potential buyers. The exception is that areas are not regulated. Thus, the first reason is the absence of a real need of financial institutions for outside innovation. The second problem is the closed nature of financial institutions. The first reaction of financial institutions to promising projects is to try to implement them on their own. This is another obstacle to the development of a startup, since its initial life rarely exceeds two to three years. More often than not, startups are already shutting down due to the lack of first customers. The features of

the development of the infrastructure of financial and technological products in the context of reforming the financial system of Ukraine are characterized. It is determined that the development of the latest technologies, both in the world and in Ukraine, is gaining momentum, the subjects whose responsibilities include making decisions are faced with new vectors of uncertainty regarding the future production. It has been established that today the situation with regard to the efficiency of the technological infrastructure of financial and technological products is rather ambiguous with a predominantly negative forecast. There are many reasons for this, and the situation is systemic. It has been proven that in order for the active development of the Financial Technologies community to begin in Ukraine, it is necessary to carry out a large number of reforms, which is unlikely to be done in full in the short term. Thus, the financial technology market in Ukraine is now at an early stage and requires the introduction of appropriate tools.

Ключові слова: фінансові технології, фінансово-технологічні продукти, інфраструктура, фінансова система

Keywords: financial technologies, fintech-products, infrastructure, financial system

Постановка проблеми. Глобальні трансформаційні процеси існуючої технологічної інфраструктури та розвиток Індустрії 4.0 і «цифрової економіки». Технологічною базою «цифрової економіки» і, відповідно, індустрії фінансових технологій як головного елементу новітньої економічної моделі буде ряд символічно базових константних технологій: це телекомунікаційні технології, технології аналізу масштабних масивів даних, інтернет речей, штучний інтелект та промисловий інтернет. Крім того до міждисциплінарних технологій співвідносяться нейротехнології, квантові технології, системи розподіленого реєстру, компоненти робототехніки та сенсорика, інноваційні виробничі технології, технології доповненої та віртуальної реальності. В Україні спостерігається зростання кількості користувачів мобільних смарт-пристроїв і мобільних інтернет-користувачів, тобто потенційних користувачів фінансових сервісів. Тут варто зазначити, що масова поява фінансових технологій стартапів і клієнтських додатків в області фінансових послуг було пов'язано з поширенням смартфонів і інших мобільних смарт-пристроїв. Мобільним інтернетом користується 2/3 дорослого населення країни, що можна пояснити досить низькою вартістю трафіку. Також активно зростає сегмент мобільної комерції, в свою чергу стимулює розвиток зручних платіжних сервісів і рішень, пов'язаних з програмами лояльності. У найближчій перспективі і в контексті розгортання мереж 5G навряд чи намічені тенденції зміняться, незважаючи на істотні витрати операторів на технологічну трансформацію.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Проблематику публічного управління розвитком фінансових технологій порушували у своїх наукових дослідженнях українські науковці, зокрема: О.П. Степаненко, М.С. Яценко, А.О. Бондаренко, Н. Ю. Подольчак, Т.В. Писаренко, В.О. Корнівська, М.Ф. Криштанович, В.В. Коваленко та інші.

Постановка завдання. Основним завданням є дослідження основних проблем розвитку інфраструктури фінансово-технологічних продуктів в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Створення інфраструктури фінансово-технологічних продуктів спершу стимулюють три основні чинники:

- зростання попиту – ймовірна необхідності фінансових послуг, одержуваних як населенням, так і бізнесом через інтернет або мобільний зв'язок. Причинами зростаючого попиту є фінансові технології які підвищують доступність фінансових послуг для зацікавлених сторін; фінансові технології підвищують оперативність отримання фінансових послуг (як для населення, так і для бізнесу); фінансові технології дозволяють поліпшити умови життя населення, а також забезпечити зростання конкурентоспроможності бізнесу (наслідком чого найчастіше є зростання його прибутковості);

- активність регулятора – діяльність влади, в результаті якої формується єдиний національний Фінансово-технологічний простір і інфраструктура. Причинами активності регулятора є фінансові технології один з основних інструментів підвищення прозорості бізнесу та економіки країни в цілому (інструмент зниження кіберризиків у фінансовій сфері); фінансові технології один із способів підвищення рівня життя населення та фінансової підтримки бізнесу; фінансові технології забезпечують формування інфраструктури фінансових технологій, наявність якої на сьогоднішній день вже є обов'язковою умовою розвитку провідних секторів економіки країни;

- динамічність пропозиції – висока чутливість компаній розробників фінансових технологій до зростаючого попиту (регулярний вихід на ринок нових продуктів і послуг). Причинами динамічної прозорості є тенденція до цифровізації, яка є актуальною для всіх індустрій (агробізнес, виробничий сектор, фармацевтика та ін.) істотно змінює потреби бізнесу і їх запити / очікування від компаній розробників фінансових технологій; ринок фінансових технологій швидко розвивається і є високо конкурентним, в зв'язку з чим представники компаній розробників фінансових технологій чутливі не тільки до особливостей попиту, але і до поведінки конкурентів; ринок фінансових технологій в Україні має можливість використовувати успішний закордонний досвід, в зв'язку з чим динамічність пропозиції (різноманітність продуктів і послуг фінансових технологій) на ньому істотно вище, ніж в інших галузях.

Розвиток новітніх технологій, як в світі, так і в Україні набирає обертів, суб'єкти в обов'язки яких входить прийняття рішень, стикаються з новими векторами невизначеності щодо майбутнього виробництва. Фундаментом перетворення глобального виробництва є фінансових технологій, що швидко розвиваються, а саме «Інтернет речей», штучний інтелект, робототехніка й адитивне виробництво тощо. Основною метою даного дослідження є оцінювання готовності до майбутнього виробництва та факторів і умов, необхідних для перетворення виробничих систем, і допомогти українському ринку оцінити їх готовність до майбутнього.

Оцінювання включає два напрями – структуру виробництва, яка відображає поточний стан виробничих можливостей, і Драйвери виробництва, які є індикаторами майбутнього стану виробництва, – і вимірює стан України для вкладання коштів у фінансові технології з метою удосконалення виробничої бази (Рис.1).

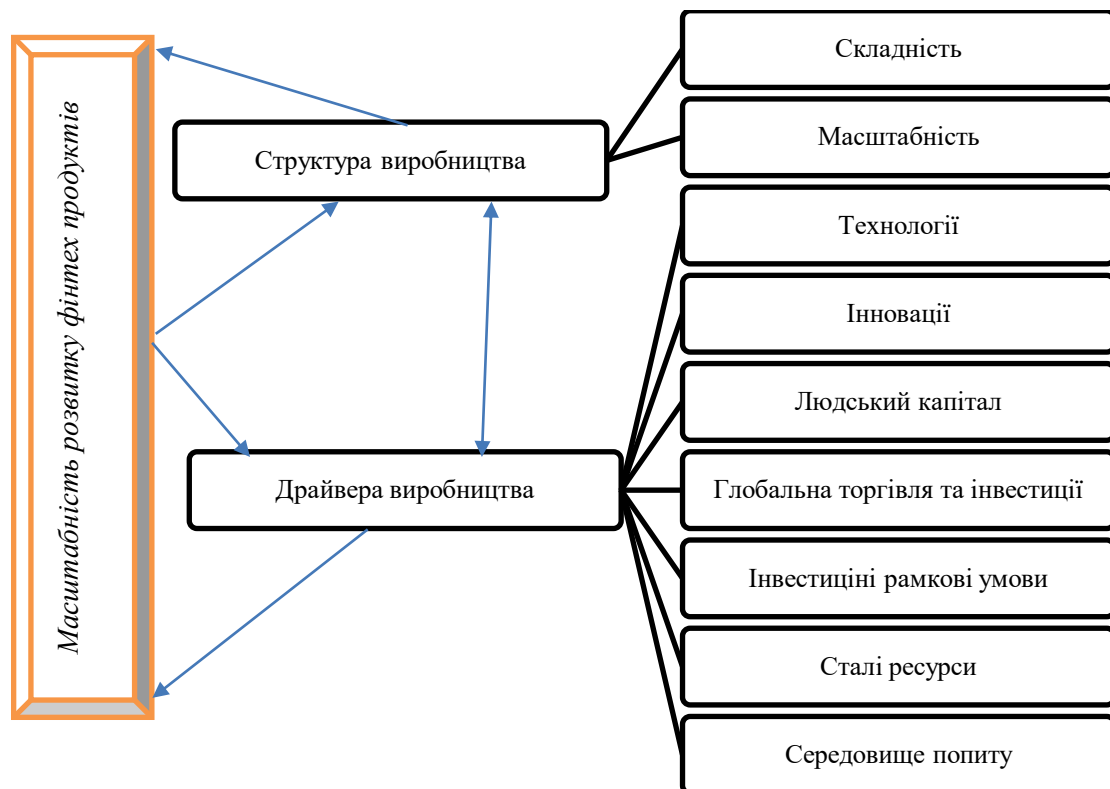

Рис.1. Складові оцінювання можливостей розвитку інфраструктури фінансово-технологічних продуктів

*сформовано автором на підставі [1-5]

На сьогоднішній день ситуація щодо ефективності технологічної інфраструктури фінансово-технологічних продуктів досить неоднозначна з переважаючим негативним прогнозом. Причин тому багато, і ситуація носить системний характер. Перше – на українському ринку у стартапів і невеликих компаній практично немає шансів конкурувати з більш великими гравцями через відсутність конкуренції між великими гравцями. У той час як великі гравці декларують конкуренцію, на ринку її реально не існує, що не дозволяє невеликим компаніям, так само як і стартапам, пропонувати потенційним покупцям свої інновації. Виняток – не регулюються області. Таким чином, перша причина – відсутність реальної потреби фінансових установ в інноваціях ззовні.

Друга проблема – закритість фінансових установ. Перша реакція фінансових установ на перспективні проекти – спробувати реалізувати їх самостійно. Це ще одна перешкода на шляху розвитку стартапу, так як його термін життя на початковій стадії рідко перевищує два-три роки. Найчастіше стартапи вже закриваються через відсутність перших клієнтів.

Третя причина – стагнація в економіці України. В умовах скорочення ринку, волатильності гривні, складної політичної та безпекової ситуацій, недосконалістю законодавства молодим і амбітним інноваторам набагато простіше покинути країну і організувати бізнес на безсумнівно більш стабільному ринку на Заході, з більш доступними ресурсами, значно більш великим ринком і, що особливо важливо, зростаючим і конкурентним ринком.

З урахуванням потреби західних фінансових установ в інноваціях через жорстку конкуренцію стартапи розвиваються набагато швидше. Вони легше залучають фінансування і перших клієнтів, мають більше гарантій збереження своєї інтелектуальної власності. Для того щоб в Україні почався активний розвиток Фінансових технологій-спільноти, необхідне проведення великої кількості реформ, що навряд чи буде зроблено в повному обсязі в короткостроковій перспективі. Таким чином, ринок фінансових технологій в Україні зараз перебуває на початковій стадії і потребує впровадження відповідного інструментарію.

Четверта причина, що негативно впливає на розвиток Фінансових технологій стартапів є складність виходу з України на міжнародні ринки, що необхідно сучасним бізнес-моделям монетизації цифрових продуктів і сервісів.

Висновки з проведеного дослідження. Резюмуючи вищесказане, безсумнівно, що середовище фінансово-технологічних продуктів в Україні є і воно намагається розвиватися, і це може дати в середньостроковій перспективі конкурувати з західним Фінансових технологій середовищем.

Компанії фінансово-технологічних продуктів на ринках, що розвиваються починають використовувати переваги впровадження популярних, але вже менш нових / актуальних для розвинених ринків продуктів: з огляду на помилки першопрохідців, використавши передові технології і недостатнє поширення банківських продуктів у населення, такі країни, як Китай, Індія, Бразилія, Мексика та Туреччина отримують колосальну фінансову підтримку з боку локальних і міжнародних інвесторів.

Список використаних джерел:

1. Definition of FinTech and Description of the FinTech Industry / G. Dorfleitner, L. Hornuf, M. Schmitt, M. Weber. *FinTech in Germany. Springer International Publishing AG*, 2017. Д. 5–10.

2. 21. Munch J. What is fintech and why does it matter to all entrepreneurs / Hot Topics. 2016. URL: <https://www.hottopics.ht/3182/what-is-fintech-and-why-it-matters/>

3. Семенов А. FINTECH-послуги: сутність, роль і значення для економіки країни. *Вісник ОНУ імені І.І. Мечникова*, 2018. Т. 23. Вип.2. (67). С. 100-104.

4. The Basel Committee on Banking Supervision, consultative document: Sound Practices: Implications of fintech developments for banks and bank supervisors / Bank for International Settlements. 2017. URL: <https://www.bis.org/bcbs/publ/d415.pdf>. (дата звернення: 10.07.2020).

5. FinTech, RegTech and SupTech: What They Mean for Financial Supervision. Toronto Leadership Centre. URL: <http://res.torontocentre.org/guidedocs/FinTech%20RegTech%20and%20SupTech%20%20What%20They%20Mean%20for%20Financial%20Supervision.pdf>.

Reference:

1. Definition of FinTech and Description of the FinTech Industry / G. Dorfleitner, L. Hornuf, M. Schmitt, M. Weber. FinTech in Germany. *Springer International Publishing AG*, 2017. Д. 5–10.

2. Munch J. What is fintech and why does it matter to all entrepreneurs / Hot Topics. 2016. URL: <https://www.hottopics.ht/3182/what-is-fintech-and-why-it-matters/>

3. Semenog A. (2018) FINTECH-poslugy`: sutnist`, rol` i znachennya dlya ekonomiky` krayiny` [FINTECH-services: essence, role and significance for the country's economy]. *Visny`k ONU imeni I.I. Mechny`kova*, T. 23. Vy`p.2. (67). 100-104. [In Ukraine]

4. The Basel Committee on Banking Supervision, consultative document: Sound Practices: Implications of fintech developments for banks and bank supervisors / Bank for International Settlements. 2017. URL: <https://www.bis.org/bcbs/publ/d415.pdf>. (дата звернення: 10.07.2020).

5. FinTech, RegTech and SupTech: What They Mean for Financial Supervision. Toronto Leadership Centre. URL: <http://res.torontocentre.org/guidedocs/FinTech%20RegTech%20and%20SupTech%20%20What%20They%20Mean%20for%20Financial%20Supervision.pdf>.